

Nr 37.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av ett område av utgården Knype under kronoegendomen Gudhem i Gudhems socken av Skaraborgs län m. m.; given Stockholms slott den 15 januari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Rundqvist.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 januari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Departementschefen, statsrådet Rundqvist anför:

1:o.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 juni 1931 har skomakaren Sven Ahl i Solhem, Gudhem, anhållit att få inköpa ett å en skrivelsen bifogad kartskiss närmare angivet område om 0.3 hektar av utgården Knype under egendomen 6 mantal Gudhem nr 1—9 med underlydande i Gudhems socken av Skaraborgs län. Såsom skäl härför har sökanden återopat, att han, som sedan år 1914 arrenderade området i fråga, ägde därå uppförda byggnader, som lämnade nöjaktigt bostad åt honom och hans familj.

Av ett skrivelsen bilagt, av domänintendenten i Skaraborgs län Bertil Ekberg vid värdering av ifrågavarande område den 3 juni 1931 fört proto-

Bihang till riksdagens protokoll 1932. 1 saml. 31 häft. (Nr 35—37.) 49 32 2

koll framgår, att området, som ingår i mark tillhörande Gudhems remontdepå, till en areal av 0.21 hektar utgör tomt och trädgård samt till en areal av 0.09 hektar utgör ängsmark, till huvudsakligaste delen bestående av en större gravkulle, att å området befintliga byggnader, boningshus jämte uthus, ägas av sökanden samt anses hava ett värde av 3,000 kronor, samt att området av domänintendenten värderats till 250 kronor.

Chefen för västra arméfördelningen samt *chefen för Gudhems remontdepå* hava tillstyrkt den gjorda ansökningen.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 oktober 1931 har *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* — med förmålan att, i anledning av gjord förfrågan, tlf. riksantikvariens i skrivelse till departementet den 29 september 1931 meddelat, att den omständigheten, att å området låge en forntida gravhög, ej innebure hinder för försäljning av detsamma, varvid dock i blivande köpekontraktet borde göras erinran om gravhögens karaktär av i lag skyddad fornlämning — för egen del anfört, att de militära intressena ej lade hinder i vägen för försäljning till sökanden av ifrågavarande område och att ej något vore att erinra mot, att den verkställda värderingen av området lades till grund vid köpeskillingsbestämmande. Såsom särskilda köpevillkor syntes det fortifikationsdepartementet böra stadgas, att köparen ensam skulle vidkännas alla kostnader för avstyckning av området och för lagfart å fånget. Genom försäljningen inflytande medel syntes böra tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål. Fortifikationsdepartementet hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen dels medgiva, att förevarande område finge försälas till sökanden eller hans rättsinnehavare för en köpeskillning av 250 kronor och på villkor i övrigt, att köparen ensam skulle vidkännas alla kostnader för avstyckning av området och för lagfart å fånget, dels ock föreskriva, att genom försäljningen inflytande medel skulle tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

På grund av vad i ärendet förekommit och då den ifrågasatta köpeskillningen synes mig skälig, finner jag mig böra tillstyrka fortifikationsdepartementets försäljningsförslag. Den inflytande köpeskillningen torde, i enlighet med vad fortifikationsdepartementet hemställt, böra tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förut omförmälda område, innehållande 0.3 hektar, må försälas till skomakaren Sven Ahl i Solhem, Gudhem, eller hans rättsinnehavare för en köpeskillning av 250 kronor och på villkor i övrigt, att köparen vidkännas alla med överlåtelsen förenade avstycknings- och lagfartskostnader, samt

att köpeskillningen må tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

2:o.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 december 1931 har *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* gjort framställning om försäljning av kronans andel i en till hemmanet Våxnäs i Karlstads socken av Värmlands län hörande allmäning samt därvid anfört i huvudsak följande.

Med skrivelse till fortifikationsdepartementet den 30 oktober 1931 hade länsstyrelsen i Värmlands län överlämnat kallelse å delägarna i hemmanet Våxnäs i Karlstads socken till sammanträde för att behandla uppkommen fråga om försäljning av den vid Våxnäsbäckens utlopp i Klarälven belägna till hemmanet Våxnäs hörande allmäningen. I anledning härav hade fortifikationsdepartementet uppdragit åt chefen för Värmlands regemente att vid ifrågavarande förrättning företräda kronan, dock utan rätt att biträda något för kronan bindande beslut om försäljning, ävensom att till departementet inkomma med utredning dels angående storleken av kronans andel i ifrågavarande samfällighet, dels angående värdet därav, dels huruvida, i stället för att försälas, samfälligheten tilläventyrs borde skiftas och kronan därvid tillskiftad del för dess räkning utnyttjas, dels ock i de övriga hänseenden, var till förhållandena kunde giva anledning.

Till åtlydnad härav hade regementschefen i skrivelse till departementet den 20 november 1931 meddelat, att den ifrågavarande allmäningen bestode av slänt mellan landsvägen och älven öster om Våxnäsbäcken och vore i ägobeskrivningen angiven såsom impediment. Arealen utgjorde 1,851.2 kvadratmeter. Hemmanet Våxnäs innehölle 960 öre. Kronan hade andel allenast för 7 öre 3 penningar, men ej för den övriga jorden, som saknade skattetal. Kronan hade sålunda $\frac{19}{2560}$ eller 0.00742 av samfälligheten, vilket motsvarade 13.74 kvadratmeter. Vid den nu ifrågasatta försäljningen av allmäningen hade räknats med en köpeskillning av 1,500 kronor, vilket pris torde kunna anses högt. Kronans andel bleve något över 11 kronor. Något utskiftande av kronans andel i samfälligheten för att för kronans räkning utnyttjas borde med hänsyn till den ringa arealen icke ifrågakomma. Mot den ifrågasatta försäljningen mötte från regementets sida icke hinder.

Den kronan tillhöriga fastighet, vilken enligt den av regementschefen verkställda utredningen hade andel uti den ifrågavarande samfälligheten, utgjorde, såsom framginge av arméförvaltningens fastighetshandlingar, lägenheten Våxnäs 1³⁰ eller Zanderska hagen om 5 tunnland 17.3 kappland av hemmanet Våxnäs, jämväl betecknad såsom hemmansdelen Våxnäs litt. Fb och åsatt 7 öre 3 penningar skatt. Fastigheten hade av kronan förvärvats från staden Karlstad genom kontrakt den 24 januari och den 6 februari 1907 och vore för kronan vederbörligen lagfaren.

Arméförvaltningens domäntjänsteman hade tillstyrkt försäljningen.

Den av regementschefen förebragta utredningen gäve vid handen, att anledning icke förefunnes för kronan att icke biträda ett beslut om försäljning av ifrågavarande samfällighet, i den mån sådan beslötes av övriga delägare. På grund härav finge fortifikationsdepartementet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga departementet att — därest övriga delägare uti ifrågavarande samfällighet beslöte densammas försäljning — biträda samma beslut i vad avsåge kronans andel, under förutsättning att priset för sistnämnda andel uppginge till minst så stor del av samfällighetens sammanlagda försäljningspris, som motsvarade kronans andel i förhållande till samfälligheten i dess helhet, ävensom föreskriva, att till kronan inflytande köpeskillning skulle tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Under återopande av vad sålunda i ärendet förekommit tillstyrker jag fortifikationsdepartementets förevarande framställning samt hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans andel uti den vid Våxnäsbäckens utlopp i Klarälven belägna, till hemmanet Våxnäs i Karlstads socken av Värmlands län hörande allmänningen må i enlighet med fortifikationsdepartementets förslag försäljas, samt

att köpeskillingen må tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o) och 2:o) hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Georg Z. Topelius.